

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/87/2017
Identifikačné číslo spisu: 2016200307
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2016200307.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľa: A. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Č.. XXX, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X - P.. zo dňa 02.02.2016 o nároku na zvýšenie starobného dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 14.07.2017, č. k. 20Sd/38/2016-82, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 14.07.2017, č. k. 20Sd/38/2016-82, v časti, ktorou zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 29.07.2016, č. 530 920 0940-I. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 20.06.2017 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 29.07.2016, č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 20.06.2017 p o t v r d z u j e .

V časti, ktorou zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 23.03.2017 a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 23.06.2017, rozsudok krajského súdu m e n í tak, že konanie z a s t a v u j e .

V časti, týkajúcej sa náhrady trov rozsudok krajského súdu m e n í tak, že navrhovateľovi náhradu trov n e p r i z n á v a .

Navrhovateľovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom č. k. 20Sd/38/2016-82 zo dňa 14.07.2017 rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 29.07.2016, č. XXX XXX XXXX zo dňa 23.03.2017, č. XXX XXX XXXX zo dňa 23.06.2017, č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 20.06.2017 zrušil a

vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Súčasne uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do troch dní náhradu trov konania v sume 66 €.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016 odporkyňa zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok od 01.12.2015 na 305,10 € mesačne, a to na základe zaplata celj dlžnej sumy poistného za obdobie od 01.05.1990 do 31.01.1994. Keďže výška starobného dôchodku 236,80 € bola aj po zvýšení podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 295/2004 Z. z. (ďalej len „opatrenie č. 295/2004 Z. z.“) na sumu 242,00 € mesačne nižšia ako minimálna suma dôchodku, zvýšila tento dôchodok od 01.12.2015 podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. vzhľadom na získaných 39 rokov kvalifikovaného obdobia na sumu 305,10 € mesačne.

Navrhovateľ toto rozhodnutie napadol opravným prostriedkom, spísaným advokátskou kanceláriou Mgr. Július Ernek, s. r. o. na základe plnej moci na spísanie odvolania voči rozhodnutiu Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016. Namietol nesprávne započítanie osobného vymeriavacieho základu (ďalej aj „OVZ“) za rok 1985 vo výške 30.000 Sk a domáhal sa jeho započítania vo výške 144.336 Sk, teda tak ako bola uvedená v informácii o stave individuálneho stavu účtu poistenca k 31.12.2003. Poukázal aj na potvrdenie Hudobného centra (právneho nástupcu SLOVKONCERTU) zo dňa 30.03.2016, podľa ktorého v období od 08.04.1985 do 31.12.1985 bol na základe sprostredkovania vyslaný do ZSSR ako člen kaskadérskej skupiny AUTORODEO s brutto príjmom 180.420,00 Kčs a netto príjmom 135.020 Kčs.

Rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016 odporkyňa zmenila rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 29.07.2016 tak, že doplnila odôvodnenie rozhodnutia; poukázala na to, že podľa potvrdenia Slovkoncertu, Československej umeleckej agentúry zo dňa 27.01.1986 mal navrhovateľ v roku 1985 hrubý príjem 180.420 Sk, takže po odpočítaní režijných nákladov 36.084 Sk jeho základ pre sociálne zabezpečenie bol 144.336 Sk a podľa § 75 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb. bol zaradený do príjmového stupňa 2.500 Sk mesačne, takže za rok 1985 mu bol určený hrubý zárobok 30.000 Sk, uvedený aj na evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia (ďalej aj „ELDZ“).

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 20.06.2017 odporkyňa zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 29.07.2016 a navrhovateľovi od 20.09.2015 priznala starobný dôchodok v sume 289,30 € mesačne, a to po správnom započítaní osobného vymeriavacieho základu za rok 1984 vo výške 30.000 Sk a za rok 1985 vo výške 60.000 Sk, ktoré boli určené z príjmových stupňov 2.500 Sk mesačne v roku 1984 a 5.000 Sk v roku 1985 podľa § 75 vyhl. č. 128/1975 Zb.. Keďže výška starobného dôchodku, určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sumou 231,68 € mesačne, zvýšená podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a opatrenia č. 295/2004 Z. z. na sumu 236,80 € mesačne je nižšia ako minimálna suma dôchodku, zvýšila tento dôchodok podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. vzhľadom na získaných 35 rokov kvalifikovaného obdobia na sumu minimálneho starobného dôchodku 289,30 € mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 20.06.2017 odporkyňa zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 29.07.2016 a navrhovateľovi od 01.12.2015 zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 305,10 € mesačne. Znovu pritom poukázala aj na správne započítanie osobného vymeriavacieho základu za rok 1984 vo výške 30.000 Sk a za rok 1985 vo výške 60.000 Sk, ktoré boli určené z príjmových stupňov 2.500 Sk mesačne v roku 1984 a 5.000 Sk v roku 1985 podľa § 75 vyhl. č. 128/1975 Zb., pričom k zvýšeniu výšky starobného dôchodku, určenej podľa § 66 zákona č. 461/2003 Z. z. došlo na základe zaplata celj dlžnej sumy poistného za obdobie od 01.05.1990 do 31.01.1994 dňom 01.12.2015. Keďže výška starobného dôchodku, určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sumou 251,20 € mesačne, zvýšená podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a opatrenia č. 295/2004 Z. z. na sumu 256,40 € mesačne je nižšia ako minimálna suma dôchodku, zvýšila tento dôchodok podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. vzhľadom na získaných 39 rokov kvalifikovaného obdobia na sumu minimálneho starobného dôchodku 305,10 € mesačne.

Samostatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.06.2017 odporkyňa rozhodla, že navrhovateľovi od 01.01.2016 naďalej patrí starobný dôchodok v sume 305,10 € mesačne. Z rozhodnutia vyplýva, že po zhodnotení doby dôchodkového poistenia získaného počas poberania starobného dôchodku, teda doby od 20.09.2015 do 31.12.2015 sa výška starobného dôchodku podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. (teda bez zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku) zvýšila o 1,97379315 € na 258,40 € mesačne. K tejto sume patrí zvýšenie podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a opatrenia č. 283,2015 Z. z. na 260,30 € mesačne. Keďže táto suma je naďalej nižšia ako suma minimálneho dôchodku podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z., navrhovateľovi naďalej patrí starobný dôchodok v sume minimálneho starobného dôchodku, t. j. v sume 305,10 € mesačne.

Samostatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.03.2017 odporkyňa od 01.01.2017 zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 311,10 € mesačne po zhodnotení doby dôchodkového poistenia získaného počas poberania starobného dôchodku od 01.01.2016 do 31.12.2016 sa výška starobného dôchodku (bez zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku) podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšila zo sumy 245,90 € o 6,86705250 € na 258,40 € mesačne. K tejto sume patrí zvýšenie podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a opatrenia č. 283/2015 Z. z. o 8,20 € na 261,00 € mesačne. Keďže táto suma je nižšia ako suma minimálneho dôchodku k 01.01.2017 podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z., navrhovateľovi patrí za 40 rokov kvalifikovaného obdobia od 01.01.2017 starobný dôchodok v sume minimálneho starobného dôchodku, t. j. v sume 311,10 € mesačne.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na to, že vyhláška č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonával vtedajší zákon č. 121/1975 Zb., bola zrušená s účinnosťou od 01.10.1988. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), ktorý vo svojich prechodných ustanoveniach, ani v ustanovení § 257, riešiacom určenie osobného vymeriavacieho základu v období pred 01.01.1993, neodkazuje na použitie zrušenej vyhlášky č. 128/1975 Zb.. Podľa názoru krajského súdu ak odporkyňa vychádzala z tejto neúčinnnej právnej úpravy, jej rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súčasne ho vzhľadom na neozrejmienie aplikovanej právnej konštrukcie možno považovať za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 29.07.2016 a nadväzujúce rozhodnutia preto zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Podľa jej názoru z ustanovení § 255 ods. 1 a § 257 prvej vety zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že hrubý zárobok sa obdobne ako doba zamestnania hodnotí podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení platných v čase, kedy sa získali, pričom nie je rozhodujúce, podľa akých právnych predpisov sociálneho zabezpečenia nárok na dôchodkovú dávku vznikol. V zmysle zásady zachovania získaných nárokov bola odporkyňa povinná zhodnotiť hrubý zárobok navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činnnej osoby - umelca, za rok 1985 v súlade s § 57 vyhl. č. 128/1975 Zb. (zrejme mala na mysli § 75) - základ pre sociálne zabezpečenie navrhovateľa v roku 1985 je 144.336 Sk, čo je suma na určenie príjmového stupňa 5.000 Sk mesačne, takže hrubý zárobok za rok 1985 je 60.000 Sk.

Z uvedených dôvodov odporkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a všetky ním zrušené rozhodnutia potvrdil.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského

súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Pokiaľ ide o rozhodnutia odporkyne z 23.03.2017 a 23.06.2017, tieto nemohli byť predmetom súdneho prieskumu, pretože neboli vydané v spojitosti s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-P. zo dňa 02.02.2016. Tieto rozhodnutia sa týkali iba zvyšovania dôchodku za doby ďalšieho dôchodkového poistenia v rokoch 2016 a 2017 po vzniku nároku na starobný dôchodok a nesúviseli s namietanou problematikou osobného vymeriavacieho základu navrhovateľa za rok 1985. Pokiaľ krajský súd potvrdil aj tieto, navrhovateľom nenapadnuté rozhodnutia (pričom sa ich obsahom ani nezaoberal), postupoval nesprávne. Odvolací súd preto v tejto časti rozsudok krajského súdu zmenil a konanie o preskúmanie ich zákonnosti zastavil (§ 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 220 a § 250p OSP).

Vo vzťahu k ostatným krajským súdom zrušeným rozhodnutiam sa odvolací súd nestotožnil s právnym názorom krajského súdu. Pre posúdenie ich zákonnosti je rozhodujúce vyriešenie právnej otázky, či sa ustanovenie § 257 zákona č. 461/2003 Z. z. vzťahuje aj na umelcov, ktorí pred 01.01.1993 boli zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení z titulu samostatnej zárobkovej činnosti.

Podľa § 62 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z., účinného od 01.01.2004, osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel osobného vymeriavacieho základu a všeobecného vymeriavacieho základu.

V zmysle § 255 ods. 1 veta prvá za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získaná pred 01.01.2004 podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Účasť na dôchodkovom zabezpečení (poistení) v spornom roku 1985 upravoval zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom poistení. Podľa § 3 písm. f/ tohto zákona na dôchodkovom zabezpečení sú podľa tohto zákona zúčastnení vedeckí pracovníci, spisovatelia, hudobní skladatelia, výtvarní umelci, architekti, novinári, výkonní umelci a artisti (ďalej len „pracujúci“).

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb., kde sa podľa tohto zákona požaduje pre vznik alebo výšku nároku na dôchodok určitá doba zamestnania, rozumejú sa ňou tieto doby:

od vzniku československého štátu:

a) doba zamestnania v pracovnom (učebnom) pomere, doba pracovnej činnosti v pomere člena výrobného družstva a s odchýlkami ustanovenými vo vykonávacích predpisoch aj doba inej činnosti, po ktorú pracujúci majú v dôchodkovom zabezpečení práva a povinnosti ako pracovníci v pracovnom pomere [§ 3 písm. c/];

b) doba služby vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a príslušníkov skorších ozbrojených zborov;

c) doba výluk, stávk a perzekúcie pre činnosť v revolučnom robotníckom hnutí pred 09.05.1945; iná doba nezamestnanosti sa započítava v jednotlivých prípadoch v rozsahu podľa rozhodnutia príslušného národného výboru;

d) doba štúdia od prvého ročníka strednej školy, najskôr však po skončení ôsmich rokov školskej dochádzky;

od 09.05.1945 do 30.09.1948

e) doba, po ktorú člen jednotného roľníckeho družstva pred vstupom do takého družstva alebo pracovník socialistickej organizácie s poľnohospodárskou alebo lesnou výrobou pred vznikom pracovného pomeru uzavretého s takou organizáciou bol pracovne činný ako jednotlivo hospodáriaci roľník alebo ako spolupracujúci člen rodiny jednotlivo hospodáriaceho roľníka;

od 01.10.1948

f) doba pracovnej činnosti člena jednotného roľníckeho družstva v takom družstve a doby dôchodkového zabezpečenia (poistenia) uvedené v odseku 4 druhej vete.

Podľa § 7 zákona č. 121/1975 Zb. jednotlivo hospodáriaci roľníci a iné samostatne hospodáriace osoby a pozostalí po nich sú zúčastnení na dôchodkovom poistení za podmienok a v rozsahu ustanovených vykonávacími predpismi (§ 172 ods. 3).

Podľa § 10 ods. 5 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb. vykonávacie predpisy ustanovia, za akých podmienok sa hodnotí pre vznik nároku na dôchodok a jeho výšku ako doba zamestnania doba uvedená v odseku 1 písm. e/ a doba získaná podľa predpisov o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb.

Podľa § 172 ods. 1 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb. Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí ustanoví po dohode so zúčastnenými pre pracujúcich uvedených v § 3 písm. f/ zabezpečenie v chorobe, zabezpečenie matky a dieťaťa obdobne podľa úpravy platnej pre pracovníkov v pracovnom pomere, zabezpečenie v čase vojenského cvičenia a dôchodkové zabezpečenie; pritom určí základ pre výpočet dôchodku a môže určiť, ktoré doby sa nezapočítavajú do doby zamestnania pre nezaplatenie príspevku podľa predpisov platných pred 01.01.1969; ústrednými orgánmi a s Ústrednou radou odborov.

Podľa § 172 ods. 4 písm. b/ a c/ zákona č. 121/1975 Zb. Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s Federálnym ministerstvom poľnohospodárstva a výživy, s ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi a s Ústrednou radou odborov upraví pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iné samostatne hospodáriace osoby podmienky a rozsah dôchodkového poistenia; pritom ustanoví vymeriavací základ, z ktorého sa vypočítava starobný, invalidný (čiasočný invalidný) dôchodok, a poistné na čiasočnú úhradu nákladov dôchodkového poistenia; najnižšiu výmeru starobného, invalidného a vdovského dôchodku týchto osôb, ak boli účastníkmi odboja, ustanoví obdobne podľa úpravy platnej pre účastníkov odboja podľa tohto zákona, a za akých podmienok sa hodnotí doba zamestnania ako doba získaná podľa predpisov o dôchodkovom poistení týchto osôb.

Podľa § 72 vyhl. č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, za umelcov sa podľa tohto dieľu vyhlášky považujú spisovatelia (včítane prekladateľov slovesných dieľ), hudobní skladatelia, výtvarní umelci, architekti, vedeckí pracovníci, novinári, výkonní umelci a artisti, ktorí spĺňajú podmienky podľa ďalej uvedených ustanovení (ďalej len „umelci“); pri splnení tejto podmienky a ako výkonní umelci posudzujú aj hudobníci z povolania a estrádni umelci.

Podľa § 73 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb. umelci, ktorí:

a/ podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov (§ 84 ods. 1) vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý a hlavný zdroj príjmov, avšak nie v pracovnom pomere,

b/ nie sú už z iného dôvodu účastní na dôchodkovom zabezpečení,

c/ nepoživajú starobný dôchodok, invalidný dôchodok, dôchodok za výsluhu rokov, ani osobný dôchodok,

sú zúčastnení na zabezpečení v chorobe, zabezpečení matky a dieťaťa a dôchodkového zabezpečenia ako pracujúci s odchýlkami uvedenými v tomto dieľe vyhlášky (povinné zabezpečenie).

Podľa § 73 ods. 2 vyhl. č. 128/1975 Zb. umelci, ktorí:

a/ sú zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení alebo

b/ poživajú niektorý z dôchodkov uvedených v odseku 1 písm. e/,

sú s odchýlkami určenými v tomto dieľe vyhlášky zabezpečení, ak podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý zdroj príjmov, avšak nie v pracovnom pomere.

Podľa § 74 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb. povinné zabezpečenie umelca vzniká dňom, ktorým podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov umelec začal sústavne vykonávať svoju činnosť, a zaniká dňom, ktorým sa podľa vyjadrenia tejto organizácie uvedená činnosť skončila; zaniká tiež dňom, od ktorého umelec už nespĺňa niektorú z podmienok uvedených v § 73 ods. 1.

Podľa § 257 zákona č. 461/2003 Z. z. osobný vymeriavací základ v období pred 01.01.1993 je úhrn hrubých zárobkov za príslušný kalendárny rok, ktoré podliehali dani zo mzdy bez odpočítania tejto dane.

Pre aplikáciu prechodného ustanovenia § 257 bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou, či navrhovateľ mal v kalendárnom roku 1985 príjem - hrubý zárobok, ktorý podliehal dani zo mzdy.

Navrhovateľ podľa vyjadrenia Slovkoncertu ako organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov (§ 84 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb.) v roku 1985 vykonával činnosť umelca ako povolanie tvoriace trvalý a hlavný zdroj príjmov, avšak nie v pracovnom pomere, ale ako samostatnú zárobkovú činnosť.

V administratívnom (dávkovom) spise odporkyne sa nachádza Hlásenie príjmu z umeleckej činnosti č. 27/1986-KaPP zo dňa 27.01.1986, ktorým Slovkoncert, Československá umelecká agentúra ako organizácia spolupôsobiaca pri vykonávaní zabezpečenia umelcov potvrdil, že navrhovateľ mal v roku 1985 hrubý príjem 180.420 Kčs, režijné náklady 36.084 Kčs a základ pre sociálne zabezpečenie 144.336 Kčs.

Daň zo mzdy v roku 1985 upravoval zákon č. 76/1952 Sb. o dani zo mzdy v znení platnom do 31.12.1991.

Podľa § 1 zákona č. 76/1952 Sb. o dani zo mzdy za účelom rovnomerného zdanenia robotníkov a úradníkov, v súlade s ich zárobkom, a v záujme ďalšieho zvýšenia produktivity práce a zjednodušenia vyberania dane a poisťného národného poistenia, zavádza sa daň zo mzdy, v ktorej sú zahrnuté aj príspevky robotníkov a úradníkov na poisťné národného poistenia.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 76/1952 Sb. daňovníkmi dane zo mzdy sú:

- a) osoby, ktoré poberajú mzdu za prácu vykonávanú v tuzemsku, bez ohľadu na bydlisko;
- b) zamestnanci československých zastupiteľských úradov a iní štátni zamestnanci činní v cudzine, pokiaľ sú československými štátnymi príslušníkmi.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 76/1952 Sb. dani zo mzdy nepodliehajú diplomatickí zástupcovia poverení u vlády Československej republiky, konzulovia z povolenia a iné osoby požívajúce právo exterritoriality, ak nie sú československými štátnymi príslušníkmi a pokiaľ trvá vzájomnosť.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 76/1952 Sb. dani podlieha mzda za prácu.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 76/1952 Sb. mzdou za prácu podľa odseku 1 sú:

- a) všetky príjmy plynúce daňovníkovi z pracovného pomeru alebo v súvislosti s ním, teda všetky opakujúce sa i jednorázové príjmy bez rozdielu, či sú vyplácané v peniazoch alebo v naturáliách, najmä všetky druhy miezd a plátov, mzda za prácu nad čas, všetky druhy prémie, výkonnostné príplatky, náhrada za nevybranú dovolenku a pod.;
- b) funkčné požitky;
- c) príjmy plynúce zo zamestnaní vykonávaných v pomere podobnom pomeru pracovnému.

Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 76/1952 Sb. príjmy uvedené v odsekoch 2 a 3 sa ďalej nazývajú „mzda“. Úrady, podniky, iné organizácie a osoby, ktoré vyplácajú mzdu, sa ďalej nazývajú „platitelia“.

Podľa § 1 vyhl. č. 161/1976 Zb. v znení platnom do 31.07.1990, ktorou sa vykonáva zákon č. 76/1952 Sb. o dani zo mzdy daňovníkmi dane zo mzdy (ďalej len „daň“) sú aj osoby, ktoré poberajú mzdu za prácu vykonávanú mimo územia Československej socialistickej republiky na príkaz tuzemského platiteľa, pokiaľ mzda v cudzine nebola podrobená dani zo mzdy alebo inej dani rovnakého druhu. Preukázať, že mzda bola v cudzine zdanená, je povinnosťou daňovníka. Zamestnania vykonávané na plavidlách plávajúcich pod československou štátnou vlajkou a na palubách československých lietadiel sa posudzujú

ako zamestnania vykonávané na československom štátnom území.

Podľa § 2 ods. 1 vyhl. č. 161/1976 Zb. príjmy plynúce z pracovného pomeru alebo v súvislosti s ním sú najmä:

- a) mzdy každého druhu, ako základná mzda (napr. časová, úkolová, podielová, zmiešaná), odmeny (napr. výkonnostné, za plnenie bežných aj mimoriadnych úloh, za výsledky v socialistickom súťažení), prémie, príplatky, podiely na hospodárskych výsledkoch, mzda za prácu nadčas, náhrada mzdy, štipendiá poskytované v súvislosti s pracovným pomerom, odmeny poskytované v súvislosti s riešením úloh rozvoja vedy a techniky, tematických úloh a pod., a to bez ohľadu na to, či sa pracovníkovi poskytujú v peniazoch alebo v naturáliách. Mzdou sú aj odmeny za vedľajšiu činnosť, ktorú vykonáva pracovník v organizácii, v ktorej je v pracovnom pomere, a to aj vtedy, ak sa táto činnosť vykonáva na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,
- b) všetky iné peňažné aj naturálne plnenia, ktoré dostávajú pracovníci v súvislosti so svojím pracovným pomerom.

Podľa § 2 ods. 3 písm. a/ vyhl. č. 161/1976 Zb. za príjmy plynúce zo zamestnaní vykonávaných v pomere podobnom pracovnému pomeru sa vyhlasujú tieto príjmy: odmeny za prácu vyplácané ktoroukoľvek organizáciou osobám, ktoré nie sú v nej v pracovnom pomere, ale vykonávajú pre ňu prácu na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohody o pracovnej činnosti a dohody o vykonaní práce), s výnimkou príjmov, ktoré podliehajú dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti;

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 36/1965 Zb. o dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti v znení platnom do 31.12.1991, dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti (ďalej len „daň“) podliehajú občania, ktorí majú príjmy zo svojej tvorivej literárnej alebo umeleckej činnosti alebo zo svojej umeleckej činnosti ako výkonní umelci (ďalej len „poplatník“), pokiaľ tieto príjmy nie sú podrobené dani zo mzdy.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 36/1965 Zb. činnosťou výkonných umelcov sa rozumie umelecká činnosť v dramatickom, hudobnodramatickom, hudobnom, pantomimickom, javiskovotanečnom a artistickom odbore.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 36/1965 Zb. príjmami z tvorivej literárnej alebo umeleckej činnosti alebo z činnosti výkonných umelcov (ďalej len „odmeny“) sa rozumejú všetky autorské odmeny alebo akokoľvek nazývané odplaty za prevod autorského práva alebo prívolenie na použitie diela, za scudzenie a požičanie diela, odplaty za prednášky a umelecké výkony, ako aj preddavky na tieto odplaty.

Základom, z ktorého sa vyberá daň, je rozdiel medzi príjmami podrobenými dani dosiahnutými v kalendárnom roku a odpočítateľnými položkami (§ 6 zákona č. 36/1965 Zb.).

Podľa § 1 ods. 1 vyhl. č. 84/1968 Zb. na vykonanie zákona o dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti v znení účinnom do 31.12.1991 príjmy z tvorivej literárnej a umeleckej činnosti a príjmy z činnosti výkonných umelcov podliehajú dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti (ďalej len „daň“) len vtedy, ak sa uvedená činnosť vykonáva mimo pracovného pomeru a jej výsledkom sú literárne, vedecké a umelecké diela, prípadne umelecké výkony, ak sú tieto diela a výkony predmetom autorského práva.

Podľa § 1 ods. 2 vyhl. č. 84/1968 Zb. príjmy, ktoré dostane daňovník od svojho zamestnávateľa za literárnu a umeleckú činnosť v odbore, ktorý je predmetom jeho pracovnej zmluvy, sú podrobené dani zo mzdy. Dani zo mzdy sú podrobené taktiež odmeny vyplatené daňovníkovi popri pravidelnej mzde preto, že čo do množstva výkonov prekročil v odbore činnosti, ktorý je predmetom jeho pracovnej zmluvy, úväzok určený v zmluve.

Podľa § 74 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb. povinné zabezpečenie umelca vzniká dňom, ktorým podľa vyjadrenia organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov umelec začal sústavne

vykonávať svoju činnosť, a zaniká dňom, ktorým sa podľa vyjadrenia tejto organizácie uvedená činnosť skončila; zaniká tiež dňom, od ktorého umelec už nespĺňa niektorú z podmienok uvedených v § 73 ods. 1.

Podľa § 75 ods. 1 vyhl. č. 128/1975 Zb. povinne zabezpečení umelci sa zaraďujú podľa výšky ročného príjmu plynúceho z ich činnosti do príjmových stupňov určených týmito pevnými mesačnými sumami:

-----
ročný príjem príjmový stupeň
(mesačne)
Kčs Kčs
-----

do 5 400 250
nad 5 400 do 11 400 500
nad 11 400 do 17 400 1 000
nad 17 400 do 23 400 1 500
nad 23 400 do 29 400 2 000
nad 29 400 do 35 400 2 500
nad 35 400 do 41 400 3 000
nad 41 400 do 47 400 3 500
nad 47 400 do 53 400 4 000
nad 53 400 do 59 400 4 500
nad 59 400 5 000

Podľa § 75 ods. 2 vyhl. č. 128/1975 Zb. za ročný príjem umelca sa považuje hrubý príjem z umeleckej činnosti (vedeckej alebo novinárskej činnosti) podrobený dani za kalendárny rok znížený o skutočné režijné náklady spojené s výkonom tejto činnosti, najviac však:

- a) o 60% pri umeleckej činnosti v odbore sochárstva,
- b) o 50% pri inej výtvarnej činnosti a pri umeleckej fotografii a
- c) o 40% pri ostatnej umeleckej činnosti.

Podľa § 75 ods. 3 veta prvá vyhl. č. 128/1975 Zb. do príjmových stupňov umelca zaraďuje orgán príslušný vykonávať zabezpečenie podľa tohto dieľu vyhlásky po vyjadrení príslušnej organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov.

Podľa § 84 ods. 1 písm. e/ vyhl. č. 128/1975 Zb. pri vykonávaní zabezpečenia umelcov a pri príprave podkladov pre rozhodovanie o dávkach spolupôsobia vo veciach hudobníkov z povolania, estrádných umelcov a artistov organizácie oprávnené na sprostredkovanie ich činnosti.

Prihlášky na zabezpečenie a odhlášky z neho sa podávajú príslušnému národnému výboru prostredníctvom organizácie spolupôsobiacej pri vykonávaní zabezpečenia umelcov. Tieto organizácie sledujú činnosť umelcov a podávajú vyjadrenie najmä o tom, ktorí umelci vykonávajú svoju činnosť ako povolanie tvoriace trvalý a hlavný zdroj príjmu (§ 73 ods. 1) alebo ako povolanie tvoriace trvalý zdroj príjmu (§ 73 ods. 2), o začiatku a konci umeleckej činnosti pre vznik a zánik zabezpečenia, o výške príjmu umelcov (§ 84 ods. 2 a 3 vyhl. č. 128/1975 Zb.).

Z vyššie uvedených ustanovení právnych predpisov vyplýva, že dani zo mzdy podliehali v spornom období príjmy za prácu vykonávanú v pracovnom pomere. Dani zo mzdy však nepodliehali príjmy z umeleckej činnosti, vykonávanej mimo pracovného pomeru, ktoré podliehali dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti.

Keďže navrhovateľ v roku 1985 vykonával umeleckú činnosť v ZSSR mimo pracovného pomeru, ako samostatne zárobkovo činná osoba a jeho príjmy nepodliehali dani zo mzdy, ale dani z príjmov z literárnej a umeleckej činnosti, na sporný rok 1985 nemožno aplikovať ustanovenie § 257 zákona č. 461/2003 Z. z..

Na tom základe odvolací súd dospel k záveru, že pre určenie osobného vymeriavacieho základu za rok 1985 odporkyňa v súlade so zákonom vychádzala z príjmového stupňa 5.000 Kčs mesačne a sumu 60.000 Kčs ročne započítala ako hrubý zárobok za rok 1985 v súlade s § 75 vyhl. č. 1975 Zb..

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu v časti, týkajúcej sa rozhodnutí XXX XXX XXXX X-P.. zo dňa 02.02.2016 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 29.07.2016, č. XXX XXX XXXX-P.. a č. XXX XXX XXXX-P.. zo dňa 20.06.2017 zmenil a tieto rozhodnutia odporkyne potvrdil (§ 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP).

O náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vzhľadom na neúspech navrhovateľa v konaní (§ 250k ods. 1, § 224 ods. 1 OSP).

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.